

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

SVETLO PRAVOSLÁVIA

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce Banská Bystrica

číslo 45, rok 2017

**Christos raždajetsja! Slavite Jeho!
Christos sa rodí! Oslavujte Ho!**

Drahí bratia a sestry, udalosť Narodenia Isusa Christa spolu s Ukrižovaním a Vzkriesením je tým, kvôli čomu sa nazývame kresťania. Všetky tri súčasti Božieho diela nám spoločne otvárajú prístup k večnému a blaženému spoločenstvu s Bohom.

Nebojme sa v tomto svete vyznávať kresťanské hodnoty, hoci by to bolo zložité. Ani Christos nepovedal, že to

bude ľahké, že budeme mať na ružiach ustlané... Pozrime sa na Christa. Prišiel na náš svet, stal sa človekom, chcel hlásať lásku a napokon bol ukrižovaný. Pozrime sa na mnoho mučeníkov, ktorí za Christa trpeli a položili svoj život. Pozrime sa na mnoho svätých otcov, pustovníkov, no i obyčajných ľudí, ktorí boli spasení. Tento svet nie je pre nás prekážkou na spásu. Žime cnostne, budme zbožní, milujme iných. Pokúsme sa zaprieť samých sebe, vezmime svoj kríž a nasledujme Ho. Nehanbime sa za Christa, za nášho Spasiteľa, hoci by sa nám posmievali a ukazovali na nás prstom.

V pravej Christovej viere Jana

Starec jeroschimonach Tichon

(pamiatka v deň zosnutia 7. september/ 20. september)

dokončenie z minulého čísla

Starec žil na pustom mieste sám a vo svojej kélii nemal dokopy nič. Niečo vlastniť, niečo mať si nikdy ani neprial, jediným jeho prianím bolo, aby u neho v jeho vnútri prebýval sám Christos, pretože tam, kde je Christos, tam je Raj, a pre otca Tichona bola Záhrada Presvätej Bohorodičky (ako sa tiež Sv. Hore Athos hovorí) týmto pozemským Rajom. Sám o sebe sa po materiálnej stránke starec príliš nestaral. Tiež sa ničoho nebál, pretože mal vždy veľkú Božiu bázeň a zbožnosť. Počas svojho života si pre seba vykopal svoj hrob, pri ktorom si postavil kríž, ktorý sám zhotovil a na ktorý vlastnoručne napísal, predpovedajúc okamih svojho skonania: Hriešny jeromonach Tichon, 60 rokov na Svätej Hore, Sláva Tebe, Bože.

Starec Tichon tiež povedal, že je potrebné pracovať nemnoho, len toľko, aby sme mali to najdôležitejšie, aby sme druhých nezaťažovali. To preto, lebo od prílišnej práce a starania sa o tieto veci človek zabúda na Boha. Faraón v Egypte dával izraelskému ľudu mnoho práce a jedla, aby zabudol na Boha.

V roku 1968 už starec Tichon pocítil blízkosť smrti, a začal o nej stále viac hovoriť. Po sviatku Zosnutia Matky Božej ľahol na dosky, ktoré si pripravil a pil už len vodu, lebo vnútri cítil horkosť. I keď sa nachádzal v tomto stave, tak si neprial, aby sa o neho niekto neustále staral, aby s ním niekto žil, lebo tak by mu mohol prekážať v jeho neustálej modlitbe. Ku konci svojho života mu ubudli telesné sily natoľko, že už nemohol ani vstať, ani vojsť do kaplnky sv. Kríža, kde mnoho rokov slúžil sv. liturgie a kde sa nachádzalo veľké Christovo ukrižovanie so stojacou zarmútenou Božou Matkou a apoštolom Jánom Bohoslovom. Toto ukrižovanie, toto Drevo Kríža, starec omýval čistými slzami a raz o ňom napísal modlitbu, v ktorej sa ku Svätej Golgote obracal ako k živému svedkovi

Christovho utrpenia. Vtedy starec Tichon poprosil ctih. Paisija, aby mu priniesol z kaplnky malý naprestolný kríž, aby ho mohol pobožkat'. Keď tento kríž uvidel, zažiarili mu oči, zbožne ho pobožkal a vzal ho do ruky, objal ho, ako najviac mohol, celou svojou zostávajúcou silou. Ctih. Paisij tento kríž previazal, tak ako býva zvykom, stebielkom bazalky, a spýtal sa starca Tichona: Starče, vonia krásne? Ten odpovedal: Raj, dieťa moje, vonia oveľa oveľa krajšie.

V jednom z posledných dní jeho života za ním prišiel ctih. Paisij, aby mu priniesol trochu vody. Keď sa za ním vrátil, otvoril

dvere a vošiel do kémie, starec Tichon sa na neho s údivom pozrel a spýtal sa: Ty si svätý Sergej? Ctih. Paisij však odvetil: Nie, starče, ja som Paisij. Starec sa ho potom ešte spýtal: Je to len chvíľka, dieťa moje, čo tu boli Matka Božia, svätý Sergej a svätý Serafím. Kam odišli? Ctih. Paisij pochopil, že sa niečo udialo a tak sa ho spýtal: Čo ti povedala Matka Božia? Starec Tichon odpovedal: Že príde sviatok a Ona ma vezme k sebe. To bolo v predvečer sviatku Narodenia Presvätej Bohorodičky, 20. september. Za tri dny, 23. septembra roku 1968, starec Tichon zosnul v Pánovi.

Starec Tichon prežil šesťdesiat rokov svojho života na Svätej Hore Athos v neustálom duchovnom zápase v modlitbe a pokání. Pre všetkých veriacich, či už mníchov alebo laikov, bol obrazom pravého kresťana a mnícha, ktorý získaval Ducha Božieho a bol korunovaný vencom večného života ešte tu na zemi. Tak ako poľná ľalia (Mt 6, 28) rozkvitol na Athose pod záštitou Nebeskej Kráľovnej, ktorú si horlivo zamiloval od samého detstva a neprestával jej ďakovať a oslavovať ju do

posledného vzdychu. Bol to muž mimoriadnej a vzácnej nebeskej lásky, modlitby a zbožného dojatia, bol nezištným a veľkým pôstnikom, ktorý okúsil nebeské blahá už tu na zemi, súci byť ich vlastníkom. Askéta, ktorý neustále pamätal na smrť. Hrubé dosky mu boli lôžkom, niekoľkokrát zošívané zaplátané rizy mu boli jeho jediným odevom. Priateľmi mu boli divoké zvieratá a vtáci. Čistými slzami často omýval Drevo Kríža, ktorého malú čiastočku u seba s veľkou zbožnosťou opatroval. Neustále učil vd'ačnosti Bohu, ďakovať Bohu za všetko a niest' kríž s nadšením. Svoj hrob si vykopal sám, ešte dlho pred svojou smrťou, vlastnými rukami... Takto o ňom písal vo svojich spomienkach ctih. Paisij Svätohorec. S veľkým dojatím potom spomínal na posledné dni tohto veľkého askétu, ktoré sa mu hlboko vryli do jeho duše, lebo jeho smrť sa ukázala osobitým obrazom tichého a mierneho kresťanského skonania.

Krátke poučenia starca Tichona:

- **Diet'a moje, do pekla pôjdu i leniví, nielen hriešni.**
- **Neprestajne z jeho úst bolo počuť: Sláva tebe, Bože, sláva tebe Bože. To radil i ostatným: budeme hovoriť Sláva tebe, Bože, nielen vtedy, keď je nám dobre, ale i vtedy, keď k nám prichádzajú skúšky. Lebo Hospodin dopúšťa na nás skúšky ako liek k zušľachteniu duše.**
- **Diet'a moje, Christos ťa miluje, On ti odpustil. Christos miluje najväčšmi hriešnikov, ktorí činia pokánie a žijú v pokore.**
- **Jeden pokorný človek má viac blahodati, než mnoho ľudí dohromady.**
- **Každé vnútro Boh žehná svojou jednou rukou, ale keď vidí pokorného človeka, žehná ho dvoma rukami. Ach, ach, diet'a moje, ten kto má mnoho pokory, je nad všetkými!**
- **Vždy sa modli pred začiatkom akejkol'vek práce. Povedz: „Bože môj, daj mi silu a osvietenie“, - a potom začni svoju prácu; na konci povedz: „Sláva Bohu“.**
- **Budeme mať lásku Christovu. Raj je sladký, ale je potrebné mnoho práce.**

Modlitba k svätej Christovej Golgote spísaná jeroschimonachom Tichonom

Svätá Golgota, Božská Golgota, posvätená krvou Isusa Christa! Teba prosím odkry, koľko tisícok hriešnikov si Božou blahodat'ou priviedla k pokániu a slzám, očistila ich a naplnila nimi Pánov raj! Ó, Christe, Kráľ! Svojou blahodat'ou a nekonečnou láskou naplňuješ nebeské príbytky dušami kajúcich sa k tebe! Všetkých, ktorí k tebe prichádzajú, miluješ a dávaš im spásu. Nikto ti nemôže dôstojne poďakovať, i keby mal aj múdrosť. Šťastní hriešnici, príd'te ku svätej Golgote, je prístupná všetkým, lebo Christos je nado všetko milostivý! Pokľaknite k Jeho svätým nohám, a bozkávajte ho s čistou láskou. Len On jediný môže uzdraviť vaše zarmútené duše, napojiť ich spasiteľnými slzami, aby ste v pokore s kajúcnou láskou omyli Jeho prečisté nohy. Vtedy i On sám vás omyje od každej škvrny a otvorí vám dvere do svojho nebeského Kráľovstva, kde v nevýslovnej radosti, spolu s Archanjelmi a Anjelmi, Cherubínmi a Serafínmi a všetkými svätými, v blaženej večnosti budeme oslavovať Spasiteľa sveta, najsladšieho Pána nášho Isusa Christa, baránka Božieho, spolu s Otcem i Svätým Duchom, Trojicou jednobytnou a nerozdielnou! Amen!

ISUS CHRISTOS, TEN ISTÝ VČERA, DNES I NA VEKY!

- hovorí nám sv. apoštol Pavol (por. Hebr 13, 8).

"Som presvedčený, - hovorí otec Gabriel, - že dnes je veriť jednoduchšie. Len si predstavte – na začiatku šírenia sa kresťanstva existovala len maličká skupina veriacich, ktorých odvšadiaľ vyhánali. Ako ťažko bolo týmto ľuďom vnímať, že Isus Christos – je Pánom, Bohom. Ponad to, väčšina Židov kresťanstvo odmietala. A to spôsobovalo nemálo problémov.

Dnes, 2000 rokov potom, veriacich v Christa je mnoho, obkolesuje nás zástup svedkov. Aké ohromné dedičstvo – koľko kresťanských mučeníkov, mníchov, pustovníkov, zbožných ľudí! Udivuje nás divotvorná sila svätých ostatkov (moščí)! Počet Christových svedkov rastie každým dňom.

Dobre vieme, že za komunistického režimu v Sovietskom Zväze žili milióny veriacich: stovky biskupov, podvižníkov medzi mníchmi i laickými veriacimi.

Nehľadiac na prenasledovania, vylúčenie zo spoločnosti, nezriekli sa svojej viery. Hovoriť o ťažkých, komplikovaných časoch – znamená pripomenúť si i týchto ľudí, ktorí dokázali ustáť svoju vieru, uchrániť si ju napriek všemožným ťažkostiam a utrpeniach. Dokázali by sme my dnes zopakovať ich podvih?!"

"Vo Sv. Písme sa hovorí, že kresťanom je oveľa ľahšie ostať kresťanmi práve v čase vojen a skúšok, než v pokojných časoch stability a blahobytu. Keď ľudia akurát plnia svoje bruchá a žijú len dnešným dňom (v užívaní si prítomnosti) – samozrejme, že sa odvracajú od Hospodina. Z ľudovej múdrosti poznáme prirovnanie: „Žije tak, ako keby ani Boha nebolo!“ Presne tak, dnes človek neodmieta existenciu Boha, no v skutočnosti žije tak, ako keby Stvoriteľa vôbec ani nebolo. Ale každému z nás sa príde zodpovedať zo svojho života. V súčasnom svete našim najväčším pokušením je – slúžiť či neslúžiť Cirkvi, ktorá nám práve toto pripomína".

"Vždy hovorím, - pripomína otec Gabriel, - že veriaci nie je zachmúreným typom človeka, očakávajúcim koniec sveta, apokalypsu, ale je človekom radosti. S optimizmom sa stavia k životu, svetu, ľuďom..."

"Na mnohých miestach sveta, kde zúri vojna, nestabilita a vôbec neviete, čo bude zajtra, je to omnoho viac citeľné. Každý vníma, že dnešný deň môže byť tým posledným. A kresťan? Kresťan je ten, kto je vždy, v každú chvíľu pripravený stretnúť sa s Hospodinom.

Nik nevie, kedy nastúpi posledný deň. To nedokáže povedať či určiť, vypočítať žiadnym spôsobom žiadna z vedných disciplín, iba Sám nebeský Otec vie o tejto chvíli.

Samozrejme, že mnohé závisí aj od nás.

Christos pripomína, že posledné dni budú veľmi ťažké, že dokonca spravodliví budú skúšaní pochybnosťami. „Keď príde Syn človeka, či nájde vieru na zemi?“ (por. Lk 18, 8), - pýta sa Písmo.

NÁM VŠAK JE POTREBNÉ ŽIŤ V DUCHU RADOSTI, NETRÁPIŤ SA ŤAŽKÝMI ČASMI, VEĎ HOSPODIN, AJ KEĎ UKONČÍ (DOSLOVA - ZNIČÍ) VŠETKO TO, ČO JE STARÉ, ALE LEN PRETO, ABY STVORIL NOVÉ. PRETO NÁM SA NIET ČOHO BÁŤ, A PODĽA SVOJICH MOŽNOSTÍ PRACOVAŤ PRE BUDOVANIE BOŽIEHO KRÁĽOVSTVA V NAŠOM SRDCI UŽ TERAZ, V TEJTO DOBE..."

„NEZHROMAŽDUJTE SI POKLADY NA ZEMI, KDE ICH MOL' A HRDZA NIČIA, A KDE SA ZLODEJI DOBÝJAJÚ A KRADNÚ. V NEBI SI ZHROMAŽDUJTE POKLADY; TAM ICH NENIČÍ ANI MOL', ANI HRDZA, A TAM SA ZLODEJI NEDOBÝJAJÚ A NEKRADNÚ. LEBO KDE JE TVOJ POKLAD, TAM BUDE AJ TVOJE SRDCE“, - hovorí slovo Božie (Mt 6, 19 – 21).

Moderná skúsenosť s prechádzaním mýtnic

Jeromonach Roman (Kropotov)

Mýtnice

Život po smrti! Aký slogan a pre mnohých banálna fráza. Je ju možno počuť nielen z úst kňaza z kazateľnice, ale aj od predstaviteľov šoubiznisu pri niektorých lacných talk show. Okrem toho tí ostatne menovaní sa nijako zvlášť neobťažujú vybraním (skutočnej) významovej funkcie tejto frázy. Vtedy, jej význam je oveľa viac tajomný a nepreskúmaný, ako sa môže zdať modernej konzumnej spoločnosti. Nábožní ľudia hovoria o tejto veci jedno, neveriaci majú zas iný názor v tejto oblasti. Ale bez ohľadu na naše názory a želania, druhý svet naďalej neprestáva

existovať a strašiť (nás) svojou neznámosťou. On (druhý svet) žije svoj skutočný život, bez ohľadu na náš skepticizmus a pochybnosti. Ak by ľudia vedeli, že majú len jednu šancu, aby získali večný život po smrti, potom by možno nestrácali svoj drahocenný čas v každej nemravnosti. Ale ľudstvo sa kŕmi pseudoduchovnými bájkami a legendami, lži duchovnými príbehmi o reinkarnácii alebo ateistickými utópiami o materialistickej nadradenosti. Ako výsledok

nešťastné ľudstvo stráca svoju jedinú šancu na záchranu.

Avšak, v nebi i na zemi, existujú výnimky – pre niektorých Pán Boh, iba Jemu známym príčinám, odhaľuje neviditeľný svet, dáva sa mu dotknúť, vidieť a zažiť to, čo presahuje všetky pozemské porovnania. Títo "niektorí", vrátiac sa k nám, otvárajú nové, predtým skryté vedomosti, a "potriasajú" hriešny svet prežitým zážitkom. Váš pokorný sluha – jeden z tých, ktorý mal práve takú príležitosť. Volám sa Nikolaj Mal'kov, a nech toto bude niečo ako moje vyznanie. Nedržte to proti mne, keďže sa všetci často mýlime.

Nebolo to tak dávno, pretože údaje o udalosti sú stále v živej pamäti. Ten deň sa nezdal nijako zvláštnym a začal ako každý iný. Ja som končil inštitút a vo svojom voľnom čase som pracoval v autoservise. Smäd po autách sa začal u mňa objavovať ešte v rannom veku. Rozobrať a zostaviť hračkárske autíčko som začal takmer v rovnakom veku ako rozprávanie. Preto som voľbu môjho zamestnania nemusel dlho riešiť. S ohľadom na to, pre mňa bolo vždy záhadou, prečo by som mal potrebovať všetko to malé a stredné podnikanie, keď bolo úplne zrejmé moje

povolanie. Kto by si myslel, že to budú práve autá, ktoré tak kruto zmenia svoj osud. Až doteraz sa divím tejto irónii.

Pred nosom bola dôležitá skúška, a ja som sa na to usilovne pripravoval. Už týždeň som študoval materiály, a nenechával ich tak ani vo svojom voľnom čase. Prostriedky a metódy, najmä technológie, postupy a procesy krúžili predo mojimi očami ako otravné muchy. Pred odchodom do práce som niesol niekoľko kníh alebo abstraktov, ktoré som čítal na cestách a vo svojom voľnom čase.

V ten deň som vybehol z domu, šiel som na miesto stretnutia s kamarátom Sašom. My sme nielen pracovali v rovnakom tíme, ale taktiež žili blízko seba, takže sme často šli spolu do našej dielne.

Zdravím, ekonóm, alebo čo to vlastne si!

Vzhliadol som od knihy a zistil, že som už prišiel na správne miesto. Môj kamarát študoval knihu v mojich rukách.

Zdravím! - Hovorím - Ako to ide?

Ale, normálne. No, čo tam píšu? - Kývol smerom ku knihe.

Oh, radšej sa ani nepýtaj. Dokonca aj dym mi už ide z uší.

Neodpovedal si, čo si robil cez víkend? Taká stretnutie nemôžeš minúť.

Pozri, ja som teraz hlboko v bažine podnikania a iných nezmyslov. Zatiaľ bezo mňa.

Sanja bol môj nový priateľ. Áno, ja viem, čo hovoria o nových kamarátoch, ale bez nich nikam. Žijeme, meníme sa, pohybujeme sa z miesta na miesto, a spolu s ním sa stretávame s ľuďmi a rozširujeme sociálne kruhy. Okrem toho, akýkoľvek starý priateľ bol kedysi novým. Nedávno som dostal prácu v službe a poznám Sanju nie dlho. Ale už som ho (stihol) poznať ako človeka veselého a ťažko pracujúceho, trochu ľahkomyselného a schopného extravagantného vyvádžania. Autá pozná naspamäť a motor môže rozobrať a zostaviť pravdepodobne so zavretými očami. V práci je to uznávaný človek, ktorému možno odpustiť niektoré slabiny a výstrednosti jeho charakteru. Mimochodom, bolo to (práve) s jeho odporúčaniami,

že som bol schopný sa dostať do jedného z najprestížnejších autoservisov v tejto časti mesta. Za čo som mu bol vdáčný.

Včera som počul podobenstvo z Evanjelia, - povedal Sanja, - Isus povedal podobenstvo o žene, ktorá stratila peniaze a potom ich našla. Zavolala svoje priateľky a povedala im: radujte sa so mnou, že som našla stratené peniaze! Také zaujímavé, to to dopadlo – ony boli šťastné, aj keď im nič z toho nekvaplo.

Čo, to? - hovorím.

No, pozri, ja by som stratil 50 dolárov a potom ich našiel. Povedal by som ti, Koljan, našiel som moje prachy! Bol by si šťastný pre mňa? No, len skutočne...

Ťažko povedať. Pravdepodobne áno.

Tak hovorím, je ťažké vžiť sa do pozície druhého.

Išli sme a ešte o čomsi debatovali. Saša sa ma snažil zaujať nejakými novými návrhmi v otázkach mojej osobnej zábavy, a ja som vyjadroval môj jednoznačný názor. Nakoniec sme sa dostali k veľmi frekventovanej vozovke a zastavili na semafore. Tu premávka vytvorila veľa hluku, rozhovory sa zastavili a všetci dostali nemálo času na svoje myšlienky. Otvoril som knihu a začal rýchlo očami behať po prečítanom. Nečítal som toľko, ako som sa skôr snažil odpovedať na svoje otázky. Niečo prichádzalo na myseľ ľahko, ale niečo bolo hlboko pochované pod vrstvou nepreniknuteľného zabudnutia. Potom som sa vrátil znovu k tejto časti, a skúsil to znovu oživiť zabudnuté. A práve v tomto okamihu sa stalo niečo nepochopiteľné. Prisahám, vo svojom presvedčení, že chodci sa pohli dopredu, a ja som šiel s nimi. Avšak, stále bola (na semafore) červená, a nikto nešiel, až na mňa. Bolo to zvláštne a podobné na nejaké zvädzanie, a stále do dnešnej doby nemôžem vysvetliť, ako sa to stalo. Pravdepodobne preto, že bolo nutné, aby sa to všetko (čo bude nasledovať) stalo. Spomínam si dokonca, že na mňa niekto volal, ale nevenoval som tomu pozornosť.

Prvé auto ma neudrelo tvrdo. Vodič už začal spomaľovať, pretože išiel v krajnom rade a dobre ma videl. Ja som bol hodený do rýchleho pruhu, kde do mňa v plnej rýchlosti vrazilo iné vozidlo. Neskôr mi rozprávali, že som preletel asi desať metrov predtým, ako som dopadol na ostrý asfalt. Dokonca sa mi zdá, že si spomínam, ako letím nad strechami áut, rovnako ako mucha zrazená v lete mucholapkou. Potom, čo som dopadol na vozovku, tretie auto ma ťahalo dole po ceste ďalších pätnásť metrov. Vzhľadom k prudkému spomaleniu sa asi desať vozidiel zrazilo. Kvôli zahlteniu vzrástla doprava. Najviac sa darilo mojej knihe, ktorú nezranilo žiadne auto.

Prvá vec, ktorú si pamätám, je, že som na ceste. Pohyb sa zastavil a ľudia niekam rýchlo bežia. Vodiči vychádzajú z áut a skúmajú škodu. Niekto sa v rozpakoch

poškrabal po hlave, niekto niekde telefonoval, niekto zakliat a hľadal vinníkov. Ale väčšina ľudí bežala ku jednému autu. Ako vo sne, ja som tiež šiel za bežiacim davom. Desať ľudí zdvihlo béžové auto a vzalo ho na niekoľko metrov späť. Premýšľal som – tak robia, keď chcú niekoho vyslobodiť spod auta. A naozaj, po tom, ako bol osobný automobil presunutý, som videl, že pod ním niekto leží. Niekto vykrikol, ďalší zobrali mobily a začali nahrávať na kameru ležiaceho, no nikto sa nerozhodol skontrolovať pulz.

Ten idiot! – rozhorčil sa jeden vodič - kde liezol?! Ved' ste videli, on tam išiel sám. Chorý (na hlavu).

Je to všetko kvôli nemu! - podporil ho ďalší.

Pozná ho niekto?

Hej, odved'te odtiaľto deti!

To nie je šťastie.

Hlasy boli počuť tu a tam.

Človek ležal v neprirodzenej polohe. Jeho tvár bola poškodená a krvavá. Spomínam si, ako som dokonca ľutoval, že som nevidel, ako zrazili tohto úbožiaka. Poriadne sa mu teda dostalo. Niečo v jeho vzhľade mi zrazu začalo pripadať povedomé. Možno, že ho poznám? A potom sa stalo niečo, čo sa nedá opísať žiadnymi slovami – v ležiacom mužovi som začal spoznávať... seba!

(pokračovanie nabudúce)

Preklad: Ing. Branislav Šomodík

PREČO JE POTREBNÉ ĽUDÍ MILOVAŤ^[1]

„Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa navzájom milovali; ako som Ja miloval vás, aby ste sa aj vy navzájom milovali“.^[2]

Vaša spása a vaša záhuba spočívajú vo vašom blížnom. Vaša spása závisí od toho, ako sa správate k svojmu blížnemu.^[3]

Ak tvoj blížny nie je podľa tvojej mienky hodný tvojej lásky, tak je jej hodný Boh, ktorého je on služobníkom a ktorého obraz v sebe nosí, hoden je jej Christos, ktorý za neho preliat svoju Krv.^[4]

Milovať je blaženosť, nenávidieť je mučenie. Celý zákon a proroci spočívajú na láske k Bohu a blížnemu.[5]

Čo mi povieš na svoju obranu: Urazil ťa ten, ktorý bol tebou ctený? Alebo ten, ktorému si preukazoval veľkú priazeň, ťa chcel usmrtiť? No ale ak miluješ pre Christa, tak to samé ti ponúka ešte väčšiu lásku. Čo u druhých lásku ničí, tu slúži k jej upevneniu. A prečo? Po prvé preto, že taký je pôvodcom tvojich odmien. Po druhé preto, že taký si vyžaduje viac pomoci a starostlivosti. Kto tak miluje, neskúma ani rod, ani vlasť, ani bohatstvo, ani vzájomnú lásku k sebe, ani nič iné podobné. A aj keby ho nenávideli, urážali, usmrcovali, neprestane milovať, lebo má dostatočnú príčinu k láske – Christa. Pozri sa, ako sa On stará o tých, ktorí Ho ukrižovali, a ktorí sa nad Ním tak poburovali! Takto On o nich hovoril Otcovi: „*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*“.[6]

Láska upokojuje a priaznivo rozširuje srdce, oživuje ho, no nenávisť ho mučivo stiesňuje a znepokojuje. Kto druhých nenávidí, ten mučí, trýzni sám seba, ten je najväčší blázon zo všetkých bláznov, ale kto miluje, ten je blažený, vždy pokojný, veselý a veľmi múdry.[7]

---

[1] Душевный лекарь: Об отношениях с ближними, Издательство Сестричества во имя святителя Игнатия Ставропольского, Москва 2014, s. 7-10.

[2] Jn 13, 34.

[3] ctihodný Nikon Optinský.

[4] svätý Tichon Zadonský.

[5] svätý Ignác Brjančaninov; Mt 22, 40.

[6] svätý Ján Zlatoústý; Lk 23, 34.

[7] svätý Ján Kronštadtský.

VIDENIE ATHOSKÉHO MNÍCHA V ČASE ZÁDUŠNEJ BOHOSLUŽBY

**VOJICH BLÍZKYCH ZOSNULÝCH SPOMÍNAJTE TAK ČASTO, AKO JE TO LEN MOŽNÉ
!**

Bola zádušná sobota a končila sv. liturgia. Jedni z prítomných už odchádzali z chrámu, druhí sa zhromaždili vpredu, pripaľujúc sviece na svietniku a čakajúc na kňaza, ktorý mal slúžiť panychídu.

Stál som na klirose, - hovorí mních, ktorý mal toto videnie. - Z oltárnej časti vyšli

kňaz s diakonom.
*"Blahosloven Boh náš,
vsehda, nyní i prisno i vo
viky vikov! -
Blahoslovený Boh náš,
teraz i vždycky i na veky
vekov!",* - začal kňaz
panychídu. Diakon v tom
čase prítomným rozdal
zapálené sviece, a v tú

chvíľu som uvidel, ako mnoho národa začalo dverami prichádzať do chrámu. Prichádzali nielen dverami, ale aj oknami, stenou... Chrám sa naplnil množstvom priezračných tieňov. V tejto mase som videl ženy, mužov, mladých i deti. Podľa výzoru som tam rozlišoval kňazov, biskupov, vladárov, tak isto ako aj obyčajných robotníkov, vojakov, bedárov...

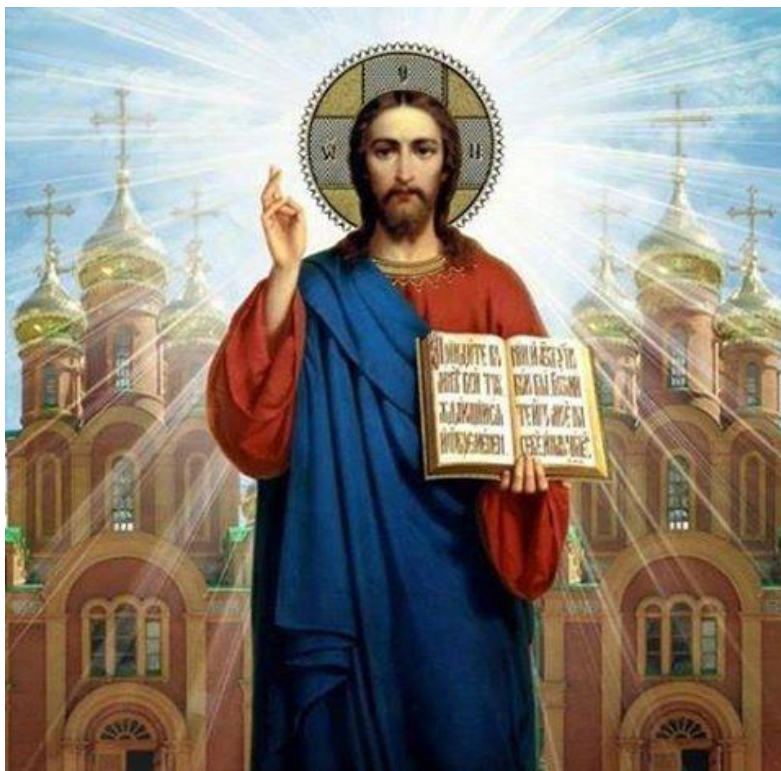
Po vozlase všetci títo nezvyčajne rýchlo, ale bez akéhokoľvek šumu, zaplnili celý chrám. Tíško stáli jeden pri druhom. Všetci, zdalo sa, snažili sa, čo najbližšie dostať k svietniku, kde horeli sviece zapálené veriacimi za pokoj duše ich blízkych, ale akosi nemohli k nemu podísť. Nemohol som odtrhnúť oči od tohto zvláštneho obrazu.

Zišlo sa ich tak veľa, že sa zdalo, akoby reálne modliaci sa, živí ľudia, boli pestro namaľovanými postavami na pozadí týchto úžas budiacich tieňov. Oni (tiene), ticho blížiac sa, zastali pred oltárnou časťou, pred ikonostasom. Niektorí sa snažili kláknúť, druhí skloniť hlavu, s výrazom očakávania nejakého posolstva – slova, výroku... Deti vystierali ruky k sviečkam horiacim na svietniku, a takisto k rukám modliacich sa živých.

Keď diakon vybral zápisky a začal čítať mená na nich napísané, nemohol som skryť svoj ešte väčší údiv, keď som zbadal, ako chytré, radostne, sa tá-ktorá

postava vyčlenila z tohto davu tieňov, a išla k tým, ktorí ich v modlitbe spomenuli. Stáli pri nich, hľadeli na nich pohľadom plným lásky, šťastia, pokoja. Zdalo sa, že v tú chvíľu sa v rukách duchov objavila akási duchovná horiaca svieca a oni sami sa modlili spolu s modliacimi sa za nich, prežiarení nezvyčajnými lúčmi svetla.

Keď sa vyčítavali mená, z davu nemých tieňov sa stále viac a viac vydeľovali postavy plné radosti. Tíško, bez akéhokoľvek šumu, zlievali sa s živými modliacimi sa. Nakoniec, keď sa všetky zápisky dočítali, ostalo ešte mnoho nevymenovaných – smutných, so pustenou hlavou, akoby boli prišli na nejakú cudziu oslavu, zabudnutí tými, ktorí ich mohli pozvať na túto, pre nich veľkú slávnosť. Niektoré z duší s úzkosťou pozerali na dvere, doslova akoby čakali, že ešte príde nejaký im blízky človek a pozve ich. No žiadne nové tváre sa neobjavili a nemenovaným ostalo iba potešiť sa z radosti tých, ktorých pozvali ich blízki k tomuto stretnutiu.

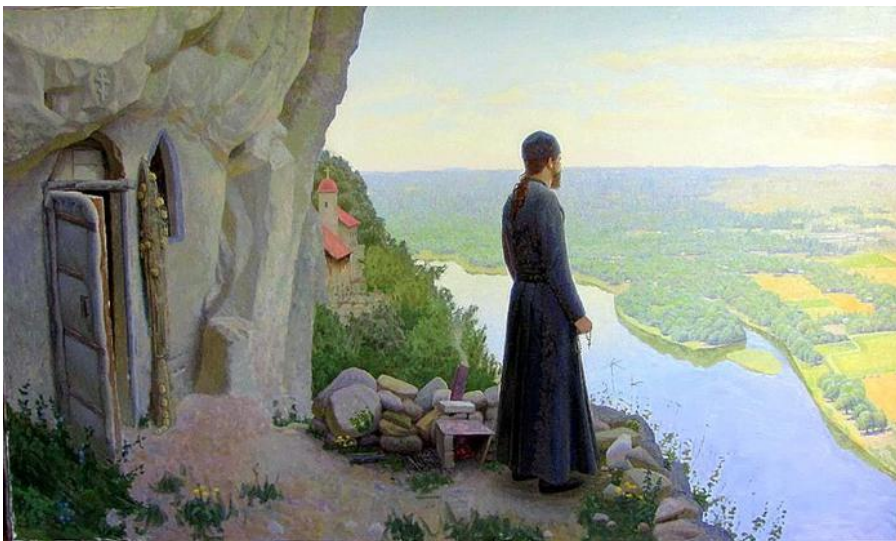
Díval som sa na toto spoločenstvo modliacich sa, ktoré akoby sa zmiešalo so svetlom žiariacimi príznakmi z posmrtného sveta. Vtedy som zbadal ešte jeden úžasný obraz - V tom čase, kedy sa chrámom niesli slová modlitby *"Blahosloven jesi, Hospodi, nauči mja opravdanim Tvojim – Blahoslovený si Pane, nauč ma Svojim prikázaniam"*, alebo *"Sam, Hospodi, upokoj duši usopšich rab Tvojich – Sám upokoj, Pane, duše zosnulých Tvojich služobníkov"*, bolo badať, ako sa tváre živých ožiarili rovnakým svetlom ako tváre zosnulých, ako sa srdcia zlievali v jedno spoločné srdce, ako po lícach nestekali slzy zármutku, ale radosti.

V oblaku dymu blahovonného kadidla, pri plamienkoch zažatých sviec, znel úžasný modlitebný výkrik: *"So svjatymi upokoj... So svätými upokoj..."*, i ja som videl, ako celý chrám, do jedného padli na kolená a duše, ktorých mená boli spomínané, modlili sa za prítomných a za seba, a tí, na ktorých zabudli, sa modlili len za seba.

Keď skončila zádušná modlitba, sviece zhasli, kňaz prečítal posledný vozhlas a zaznela posledná pieseň *"Vičnaja pamjat'! - Večná pamiatka!"*, tiene, ktoré doposiaľ stáli predomnou, začali sa strácať. Ostali iba ľudia, ktorí tak isto, jeden po druhom, pomaly, opúšťali chrám.

Svätý, drahocenný, veľký a radostný je pre tých, ktorí nás predišli na večnosť obrad modlitebnej spomienky zosnulých v pravoslávnej Cirkvi. A naopak, neopísateľne smutno je tým, ktorí ostali zabudnutí, zbavení nielen radosti, že sa na nich nezabudlo, ale takisto zbavení možnosti ich duchovného obnovenia a odpustenia hriechov v čase panychídy, o to viac v čase liturgie. Pretože za každým, keď kňaz pri proskomídií vyberá časticu za pokoj duše, týmto dušiam sa dostáva milosti, približujúc sa k Božiemu Kráľovstvu.

Nielen liturgická, modlitebná spomienka, ale aj každé naše slovo, myšlienka o zosnulom, okamžite vplýva na neho. Dobré spomienky vyžarujú spokojnosť, radosť; naopak zlé spomienky, spôsobujú bolesť, vyvolávajú výčitky svedomia a

nevieme si ani predstaviť, aké strašné posmrtné muky zažíva ten, na koho ťažko v dobrom spomenúť... Výčitky, muky, nekonečný smútok, ktoré sú údelom večnosti...

Nezabúdajme preto na tento duchovný smäd zosnulých a spomínajme v modlitbe, v liturgii svojich zosnulých blízkych tak často, ako je to len možné!

Viac tu: <http://novyklokov.webnode.sk/news/svojich-blizkych-zosnulych-spominajte-tak-casto-ako-je-to-len-mozne/>

Modlitba k svätému Kozmovi a Damiánovi (pamiatka 1. / 14. listopadu)

Modlitba

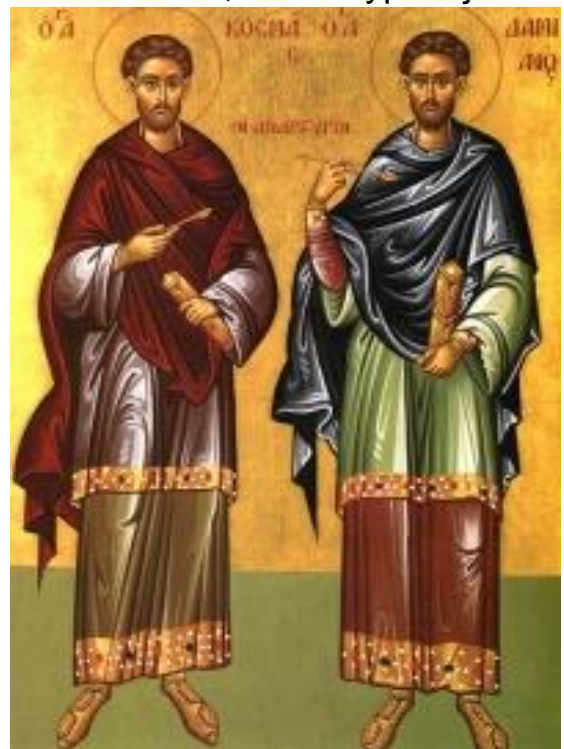
Slávni divotvorci, nezištní lekári Kozmos a Damián! Vy ste si od svojej mladosti zamilovali Christa Boha a Jeho príkazy ste celým svojím srdcom zachovávali.

Kvôli tomu ste od Neho získali nielen lekársky um, ale predovšetkým ste od Boha prijali i nevyčerpatelnú blahodať uzdravenia všelijakých neduhov a chorôb.

Preto nás, ktorí sa pred vašou čestnou ikonou skláňame, skoro vypočujte.

Malé deti, ktoré prosia o vašu pomoc a v čase učenia ich svojimi modlitbami poučujte, aby vaším životom horlili, a aby nielen pozemské a svetské získavali, ale predovšetkým v zbožnosti a pravej viere neprestajne prospievali.

Na lôžku v chorobe ležiacim, a tým, ktorí sú sklamaní z ľudskej pomoci a nachádzajú sa v zúfalstve, k vám, ale s horlivosťou vo viere, a so srdečnou modlitbou prichádzajúcim, darujte vaším milostivým zázračným navštívením uzdravenie ich chorôb. Taktiež tých, ktorí od krutých neduhov a nemocí upadli do malodušnosti, reptania, utvrdte v trezlivosti, a skrze blahodať, čo vám je od Boha daná, ich poučte, aby poznali Božiu svätú a dokonalú vôľu a oddali samých seba i svoj život vôli Christa Boha.

Tých, ktorí sú v chorobách a neduhoch, ale na nápravu svojho života nič nerobia, zo svojich hriechov sa nekajú, a vo svojich srdciach sú zatvrdnutí a skrúšení ku spásu, prizvite k pokániu, aby telesne chorí boli zdraví v duši, a stali sa tak účastníkmi Božej spasiteľnej blahodate.

Všetkých k vám s vierou horlivo prichádzajúcich a neporušených zachovajte od dlhodobých nemocí, od krutých a nevyliciteľných chorôb, od zoslabnutí tela, ochabnutí rozumu, od smrteľných rán a nečakanej smrti. Vašími mocnými príhovormi k Bohu, zachovajte nás utvrdených v pravej viere, v zbožnosti prospievajúcich, horlivých v dobrých skutkoch, usilovnými v modlitbe k Bohu, aby sme spolu s vami boli hodní v budúcom veku vždy ospevovať a sláviť veľkolepé meno Otca, i Syna, i Svätého Ducha, na veky vekov. Amen.

Poučenia svätých otcov

- *Ja som otec (vrať Christos), ja som brat, ja som ženích, ja som dom, ja som pokrm i odev, som koreň i základ, všetko, čo by si si mohol priať, som ja. Od nikoho nič nežiadať, ja budem pracovať. Veď som prišiel, aby som ti slúžil, nie aby som bol obsluhovaný. Ja som tvoj priateľ, tvoje ruky i nohy, hlava, brat a sestra, matka, to všetko som ja. Chcem len, aby si bol mojim priateľ a miloval ma. Stal som sa chudobným kvôli tebe, tulákom som pre teba, na kríži visím pre teba i v hrobe som pre teba, hore za teba prosím Boha Otca, sem dole ma totiž poslal Otec, aby som sa stal tým, ktorý sa za teba prihovorie. Ty si pre mňa všetkým, si mojim bratom, spoludedičom, priateľom, si časťou môjho tela. Čo ešte chceš?!*

(Sv. Ján Zlatousty)

- **Miera duchovného stavu človeka sa prejavuje v jeho pokore. Čím vyššie je duchom človek, tým je pokornejší. A naopak, čím je pokorenejší, tým vyššie je duchom. Nie pravidlá (modlitebné), nie poklony, nie pôsty, nie čítanie Božieho Slova, ale pokora približuje človeka k Bohu. Bez pokory, všetko i tie najväčšie podvihy (duchovné vzostupy a úspechy) nielenže nebudú**

k úžitku, ale môžu dokonca človeka i zahubiť. A v našej dobe je možné vidieť ako človek, sotva sa trochu pomodlil, prečítal Žaltár, dodržiava pôst, už si os sebe myslí, že je vyššie než ostatní, blížnych odsudzuje, začína druhých učiť, i keď o to neprosia, atď. Týmto potom ukazuje svoju duchovnú pustotu a vzdialenie sa ďaleko od Pána. Maj strach z veľkej mienky o sebe samom. Igumen Nikon (Vorobjev)

- *Pes je lepší ako ja, lebo ma lásku a nesúdi. (Sv. Xanthias)*
- ***Život to nie je dom oddychu, sú v ňom radosti, ale aj trápenie. Vzkrieseniu predchádza ukrižovanie. Rany skúšok sú nevyhnutné ku spáse duše, pretože ju očisťujú. (sv. Paisij Svätohorec)***
- *Christos je jediné východisko z tohoto sveta, len v ňom je spasenie. Všetko ostatné: radosti smilstva, politická utópia, ekonomická nezávislosť sú len slepými uličkami, kde našli svoj koniec a došli úpadku mnohí a mnohí.
Jeromonach Serafim (Rose)*
- ***Tvoje meno je Láska, Neodvrhni ma, pochybujúceho človeka. Tvoje meno je Sila, posilni ma, nemohúceho a padajúceho. Tvoje meno je Svetlo, osviet moju dušu zatemnenú vášňami života. tvoje meno je Pokoj, upokoj moju zmetenú dušu. Tvoje meno je Milosť. Neprestávaj ma milovať. Svätý Ján Kronštadtský***

Príbehy, ktoré napísal sám život...

Všetko alebo nič?

„Všetko alebo nič“ je názov najnovšieho filmu od spisovateľky Evity Urbánikovej. Nikdy som sa o ňu nejako zvlášť nezaujímal, o jej život, človek má dosť svojich starostí. Vedela som len to, že ju opustil muž a zostala s dieťaťom sama. Nie je ľahké vychovávať dieťa sama, tak som si myslela, že žena to bude silná. Možno práve tie okolnosti ma jedného dňa presvedčili, aby som išla s kamarátkami do kina na film, ktorý bol natočený podľa jej knihy. Do kina nechodím, niet na to času a ani tých peňazí na vyhadzovanie, no povedala som si: Je po pôste, zaslúžim si, treba sa ísť „odreagovať“.

Hneď po príchode do kina ma upútalo, že lístky boli takmer vypredané, ušla sa nám nie veľmi dobrá tretia rada. Boli tam mladí, starší, v dave som spoznala aj naše pani učiteľky, ktoré učia na škole, čo navštevujú moje dcéry. Aj som sa v duchu potešila, že to bude dobrý film, keď je oň taký záujem. Už v úvode filmu som pochopila, že nie je všetko zlato, čo sa blyští a začala som pomaly, ale isto ľutovať, že som si o tom filme neprečítala viac... Nerátala som s tým že v úspešnej slovensko-českej komédii bude použitých toľko vulgarizmov, sexuálnych narážok, scén, oplzlostí... To by som skôr čakala od nejakej americkej komédie.

Hlavnými postavami boli dve nerozlučné priateľky, jedna túžiaca po láske – dajme tomu a tá druhá. (túžiaca po tom druhom)... Divoké scény, kedysi vysielané po 22 hodine s hviezdickou, pri ktorých sa musel začervenať aj dospelý človek, vysielali v kine o 15:30 hod od 15 rokov! (15-ročné dieťa je už žiaľ považované za dospelého človeka.?) Homosexuálny pár, žiaľbohu, v tom filme pôsobil asi najvtipnejšie. Dalo by sa toho menovať

ešte oveľa viac, ale nechcem už na ten film spomínať, chcem naň rýchlo zabudnúť.

Celý čas som si hovorila: Kam ten svet speje??? Ľudia sa zabávali, smiali, no mne bolo skôr do plaču. Keby som vedela, do žiadneho kina nejdem, ale všetko zlé je na niečo dobré. Nabudúce už budem múdrejšia a obozretnejšia, nenechám sa nahovoriť na žiaden „úspešný“ film „úspešnej“ slovenskej spisovateľky, ktorý dokáže naštrbiť alebo dokonca zničiť duchovný život. Tento film mi len potvrdil, že kresťanovi nie je ľahké žiť v dnešnej dobe. Diabol na vás číha zo všetkých strán, chce od vás **VŠETKO**. No je len na nás, aby sme mu nedali **NIČ!** Nič, nech všetky naše myšlienky, konanie patrí Bohu, nenechajme sa zlákať peknými slovami, obalom, reklamami, lebo za to môžeme zaplatiť tou najvyššou cenou. A čo je najcennejšie na tomto svete, pani Evita???

Naša duša!

Povedať nie a povedať áno

Nie je to ľahké tu, v tomto svete, žiť. Neprichádzame na svet do rodiny, ktorú by sme si mohli vybrať. Nedostávame nadanie vždy na to, čo by sme chceli. Nemôžeme si vybrať skoro nič, kým sme deti. Rodičia nenačúvajú naším snom. Sme malí na to, aby sme o sebe mohli rozhodovať. Sme deti. A keď by sme už o sebe čiastočne rozhodovať mohli, nie je nám to rodičmi dovolené. Dôvody sú vždy. Začínajú známymi frázami: „Ty tomu nerozumieš, si na to ešte príliš mladý.“ Alebo: „Kurča rozkazuje sliepke“. Ale ja som videla smútok v očiach päťdesiatročnej ženy, ktorá aj po toľkých rokoch ľutovala, že jej rodičia neumožnili študovať na umeleckej škole. Dôvod – peniaze. Tento dôvod pre nesplnenie sna počujem často. Ale niektoré sny by sme si splniť mali. Niektoré sny by sme mali pomôcť splniť blízkym. Keď človek chce, nájde spôsob a cestu. To vedeli svätí. My na to zabúdame, že je tu Ten, ktorý nám v tom môže pomôcť.

V jednej reklame je povedané: „Život je otázkou priorít“. To je pravda, ale nepovedia nám v reklame to, že od toho, aké priority to sú, bude sa vyvíjať náš život. Vždy mi to napadne, keď vidím ľudí vo svojom okolí, ako sa pachtia v honbe za lepším postavením vo svojom živote. A to doslova. Pretože je to iba lepšie postavenie, ale nie lepší život. Ten ich je často život suchý, křčovitý a bez radosti. Nemajú čas byť v pokoji. Príkladom toho je jeden môj príbuzný, ktorý sa ma vždy keď príde na pár dní k nám spýta: „To vždy máte taký pokoj, alebo je to len kvôli nám, že sme prišli?“ Moja odpoveď je: „Vždy. My sa doma neponáhľame.“ Toho zlozvyku sme sa zbavili. Nielen kvôli deťom, ktoré máme, ale aj ony prispeli k tomu, že sme sa vykašľali na kariéru – niet po čom

smútiť. Nestojí to za tie nervy, zdravie a čas. V živote nemôžete mať všetko. A ak Boh chce, tak nám k tej kariére pomôže. Všetko má svoj čas.

Nielen z vlastnej skúsenosti viem, že je najlepšie Ho počúvnuť. Rozprávala o tom MUDr. Marie Svatošová v jednej relácii v českom rozhlase. Jej snom bolo dlhé roky

byť matkou. Ale roky pribúdali a ona s manželom boli stále bez dieťaťa. Keď kríza z tohto

dôvodu v jej manželstve naberala vrchol, ležala v plači na koberci vo svojom byte. Premýšľala, ako má ďalej žiť bez detí, bez sestry, o ktorú prišla. Bolo to práve rok po sestrinej tragickej nehode. K tomu ešte manželská kríza a ona sama v byte na koberci – zúfalo prosila Boha, aby jej pomohol, pretože ona už nemá síl. V tom zazvonil telefón a prerušil jej modlitbu. Keď ho dvihla, ozvala sa kamarátka, ktorá ju pozývala na víkend. Prijala to. Toto jedno „áno“ jej zmenilo život. Nevedela kam ide. Až keď dorazili na miesto, zistila, že je to fara. Spoznala tam okrem nových ľudí aj kňaza, ktorý bol zároveň lekárom. Už tušila, že on je odpoveďou na jej prosbu o pomoc. Keď sa totiž dohadovali s manželom, kto by im v kríze mohol pomôcť, nevedeli sa dohodnúť, pretože ona chcela, aby poprosili o pomoc kňaza, lebo ich sobášil kňaz. Manžel chcel lekára. A zrazu bola na fare a je tu lekár a kňaz v jednej osobe. Bol to vnímavý človek a v jednom rozhovore sa jej pýtal, prečo sa vydala. Ona mu na to: „Veď vieš, že deti nenosí bocian. Si predsa lekár!“ On jej na to: No vidíš a ja som si myslel, že sa dvaja berú z lásky.“ Takto pomaly a nenápadne ju nabádal premýšľať o sebe kriticky. Až pochopila, že ona deti mať nemôže, pretože jej Boh dal inú úlohu. A dal – stala sa spoluzakladateľkou hospicov v Čechách. Ako sama povedala, keby mala deti, nemohla by zakladať hospice. Robí to dobre. Ak si pozriete prostredníctvom internetu, ako je to s hospicovou starostlivosťou v Čechách, uvidíte, že sú dosť pred nami. Je to aj vďaka takým ľuďom ako Marie Svatošová. Vďaka veriacim ľuďom. Vďaka milujúcim ľuďom. A deti predsa len nejaké má – krstné a je ich dosť, okolo šesťdesiat a stále ich pribúda. Sama o sebe hovorí, že je šťastná a je to i vidieť. Ja som u nej našla prežívanie vzťahu s Bohom taký, aký ho mám ja sama. Skutočne môže Boh takto odpovedať, ako v jej prípade vtedy, keď plakala na koberci. Len je na nás, či zdvihneme telefón.

Tomu by sme sa mali učiť všetci. Hľadať svoje miesto v živote, pretože je to dôležité. Hľadanie je dôležité. Hľadáme odpovede na svoje otázky u Boha. Môže nám odpovedať, ak budeme načúvať, zistíme, čo nám chce povedať.

V pravosláví máme pojem správne rozlišovanie. Súvisí to práve s naším vzťahom k Bohu, k sebe, k druhým. To rozlišovanie je o rozhodovaní sa, čo je dôležité a čo nie je. Je to o tom umení načúvať Bohu, sebe a ľuďom. Boh niekedy iba šepce, keďže Ho neradi vpúšťame do svojho vnútra, do svojho domu, do nášho života. Niekedy by stačilo, aby sme niektoré veci vo svojom živote nepokladali za náhodu. Niekedy by stačilo byť skromnejší a nemať na seba prehnané nároky. Stále sa môžeme snažiť splniť svoje

alebo niečie sny. O niektoré je dobré aj zabojsovať a nevzdávať sa, keď je na ceste prekážka, nech je akokoľvek veľká, a nie jediná.

Jeden človek mi povedal, že keď mu niečo ide bez problémov, má obavy, či je to správne. Či je to dobrá vec, čo robí. Vlastné skúsenosti ho priviedli k poznaniu, že ak ide v živote o dobrú vec, tak sú nám kladené do cesty samé prekážky. Áno, je to tak. Ale na druhej strane máme pomoc od Boha, aj keď nie je presne taká, akú by sme chceli. On nám dal slobodnú vôľu, preto nám do života môže zasahovať len do tej miery, do akej mu to my sami dovolíme. A keďže nám náš egoizmus nedovoľuje premýšľať o tom, že svojimi činmi ovplyvňujeme život mnohým ďalším ľuďom (alebo minimálne svojej rodine), tak sa stávajú aj nepríjemné veci.

Niekedy je to opačne, nie náš egoizmus, ale prílišná obetavosť ničí nás a tým komplikuje naše vzťahy a rodinu. To je tiež nesprávne. Pretože povedať nie, keď je toho na nás už veľa, je dôležité. Povedať nie, keď na to nemám, nie je o slabosti, je to o vnútornej sile. O silnej osobnosti, ktorú budujeme skromnosťou, vnímaním svojho svedomia, ktoré nám radí a často dobre, o načúvaní, čo chcem ja. Je to o sebareflexii. A to by sme videli, koľkokrát, keď si prehráme svoj deň, sami nie sme so sebou spokojní. Koľkokrát je niekto z nás príliš egoista, alebo príliš altruista. Nájsť v tom zhľuku požiadaviek mieru je umenie. A Boh presne to ponúka.

Niekedy keď nám niekto povie nie, sme urazení, ale po čase zistíme, že nás to nie niečomu naučilo. Áno. Nad mnohými vecami, aby sme ich pochopili, potrebujeme popremýšľať. Môžeme dozrievať alebo stagnovať. Môžeme sa ľutovať alebo zabojsovať. Môžeme žiť alebo živoriť. A mať peniaze nie je o žití, pretože nie každý ich vie správne

používať. O tom píšu noviny, internet ... je to všade. A stále sme sa nepoučili. Ale sa môžeme.

Dostali sme od Boha rozum a srdce a dušu. Zladiť to všetko je správne rozlišovanie. Lebo je veľmi jednoduché riadiť sa podľa priateľov, známych, spoločenského názoru, ale to, čo skutočne chceme a čo je pre nás dobré, o tom by sme sa mali rozhodnúť sami. Spomeniem posledné rozprávanie, ktoré som si vypočula. Známy duchovný mi rozprával o tom, že v rodine mal chorého otca a bratranca. Obaja mali rakovinu. Otec sa rozhodol prijať synovu pomoc a po rozhovore s nim, asi nebol jediný, odmietol chemoterapiu a liečil sa pôstom a modlitbou. Nepýtala som sa na podrobnosti, ale určite bol aj na modlitbách v chráme a prijímaní. Jednoducho prijal zmenu nielen jedálneho lístku, ale zmenu svojho životného postoja, ako nesmierne dôležitú a zásadnú. A to musel byť pred svojím okolím za „BLÁZNA“. Píšem to s veľkými písmenami, aby sme si uvedomili, že my sme pre spoločnosť blázni už len tým, že sme kresťania. A keď v tejto sekularizovanej spoločnosti priznáte, že ste pravoslávny kresťan, tak ste pre mnohých „tichý blázon“. Píšem z vlastných skúseností. Možno vaše sú iné. Dal by Boh, aby boli lepšie. Vrátim sa k rozprávaniu. Myslím, že to bol proces a boj, aby sa vedel človek ubrániť pred lekármi (často neveriacimi), pred príbuznými (tiež takmer neveriacimi) a ďalšími ľuďmi. Možno ho syn sprevádzal doslova, aby pred „múdrymi“ neklesol, ale úspechy sa dostavili a choroba ustúpila, napriek smrteľnej diagnóze. Bratranec sa rozhodol zostať s „davom“, ako tomu hovorím ja. Prečo? Lebo čoby na to povedali lekári, že odmietam chemoterapiu, čoby povedala rodina, známi.... A zomrel. V čase, keď mi to rozprával môj známy, bolo pár týždňov po pohrebe jeho bratranca. Mal lepšie vyhliadky na uzdravenie a nebol už tu. Človek by si vlasy trhal, pretože Boh mohol pomôcť obom, ale pomoc prijal od Boha len jeden.

Po tomto rozprávaní môjho známeho mi došlo, že toto je odpoveď na otázku, ktorá už niekoľko rokov figuruje v mojom živote. A tu mi ju Boh dáva. Teda budem v spoločnosti za BLÁZNA, lebo chcem byť dobrou kresťankou. Budem za BLÁZNA, lebo nejdem s davom. Rada budem za BLÁZNA, lebo som šťastná, že som pravoslávna kresťanka a viem, komu som uverila.

Elena Nemčíková

O ohováraní

V liste Rimanom Pavel hovorí o hriešnej prirodzenosti ľudstva a začína tým, ako Boh vylial svoj hnev na tých, ktorí odmietli Jeho zákon. Pretože odmietli Boha a Jeho vedenie, On ich prepustil ich hriešnu prirodzenosť. A zoznam hriechov zahŕňa aj ohováranie (Rimanom 1:29b-32). Z tohto oddielu vidíme,

že ohováranie je seriózný hriech a charakterizuje tých, ktorí sú pod Božím hnevom.

Ďalšou skupinou, ktorá bola od biblických časov známa podľa vyžívania sa v klebetách, sú vdovy. Pavel upozorňuje vdovy kvôli ohováraniu. Tieto ženy sú opísané ako: „a majú výčitky, že porušili prvú vernosť. Pritom sa naučia zaháľať, chodia z domu do domu a nielenže sú záhalčivé, ale aj klebetné a všetečné a hovoria, čo sa nepatrí.“ (1. Timoteovi 5:12-13). Pretože sa ženy dosť často stretávajú a trávajú mnoho času spolu, počujú a sledujú situácie, ktoré sa môžu stať skreslené, zvlášť keď sú opakované znova a znova. Pavel hovorí o tom, že vdovy majú vo zvyku chodiť z domu do domu, aby si skrátili čas. Ruky bez práce sú „diablova dielňa“ a Boh varuje pred ničnerobením, aby nevošlo do našich životov. „Kto chodí ako ohovárač, odhaľuje tajnosti; preto nemaj dočinenia s klebetníkom.“ (Príslovie 20:19).

Nie sú však iba ženy tie, ktoré ohovárajú. Každý môže ohovárať už iba opakovaním toho, čo počul v tajnosti. Kniha Príslovia má dlhý zoznam veršov, ktoré upozorňujú na nebezpečenstvo klebiet a potenciálnu škodu, ktorú môžu spôsobiť. „Kto znevažuje blížneho, je nerozumný, človek rozumný však mlčí. Kto chodí ako ohovárač, odhaľuje tajomstvá, kto je však spoľahlivý duchom, drží vec v tajnosti.“ (Príslovie 11:12-13).

Sväte Písmo nám hovorí: „Zvrátený človek vyvoláva svár a ohovárač rozlučuje priateľov.“ (Príslovie 16:28). Mnoho priateľstiev bolo zničených skrze nedorozumenia, ktoré sa začali ohováraním. Tí, ktorí v tom pretrvávajú,

prinášajú iba svár a zapríčiňujú hnev, horkosť a bolesť. Žiaľ, existujú ľudia, ktorí sa kochajú v tom a hľadajú príležitosť ubližovať iným. Keď sa títo ľudia stretnú s konfrontáciou, popierajú obvinenia a odpovedajú výhovorkami. Namiesto, aby uznali svoju chybu, oni obviňujú iných a znižujú dôležitosť hriechu. „Ústa sú bláznovi na skazu a pery sú osídлом pre jeho život. Slová ohovárača sú ako lahôdky, zostupujú až do útrobov tela.“ (Príslovie 18:7-8).

„Kto si chráni ústa a jazyk, zachráni si život pred súženiami.“ (Príslovia 21:23). Takže musíme si chrániť jazyk pred ohováraním. Ak odovzdáme svoje žiadosti Bohu, On nám pomôže, aby sme zostali spravodliví. Kiež by sme všetci dodržiavali biblické učenie o klebetách tým, že by sme držali jazyk za zubami, keď nie je potrebné a vhodné hovoriť.

Pripravila: Olha Surmiková

TAJOMSTVO RODINNÉHO ŠŤASTIA

Vo imja Otca, i Syna, i Svjataho Ducha! Sláva Isusu Christu!

Drahí bratia a sestry, tajomstvo rodinného šťastia je dnes často preberanou témou v

spoločnosti vzhľadom na liberálne nálady, ktoré sa snažia až pričasto otriasť christianskými hodnotami, ktoré sú hlboko zakorenené aj v samotnom učení Cirkvi. Témou šťastia v manželstve a rodine sa zaoberala vo svojom denníku aj svätá cárovná Alexandra, ktorá

sama bola matkou piatich detí. Samotná Alexandra študovala mnoho kníh o filozofii, etike, manželstve, poéziu, ale hlavne duchovnú literatúru. To všetko bola potrava pre jej dušu. Vďaka tomu dokázala milovať nežne a úprimne Boha, svojho manžela, deti a svoju vlasť.

Príležitosť byť šťastným v manželstve môže byť veľmi vysoká, ale nesmieme zabudnúť na možnosť jeho krachu. Iba správny a múdry život vo viere pomôže dosiahnuť ideu dokonalého manželského života. Prvým krokom k dosiahnutiu tohto všetkého na začiatku manželstva je trezivosť. Pretože práve vtedy sa spájajú dva životy v jeden. Ďalším tajomstvom rodinného šťastia je vzájomná pozornosť. Samotné šťastie života sa skladá z malých, naoko zanedbateľných chvíľ. Lebo tak ako láska k Bohu, tak aj v rodine potrebuje svoj každodenný chlieb. Ďalším dôležitým prvkom v rodine je jednota záujmov. Nič, ani ten najmenší záujem zo strany manželky sa nesmie zdať mužovi zbytočný. Obaja spoločne by mali zdieľať vzájomne svoje úspechy, ale aj pády. Len tak budú žiť spoločne jeden a nie dva životy.

Bratia a sestry, preto bojte sa i najmenšieho začiatku nepochopenia alebo odcudzenia. Namiesto zdržania sa vyslovujú nemúdre a neobozretné slová, a medzi dvoma srdcami, ktoré dovtedy boli jedným celkom, sa zjavila maličká trhlinka. Ona sa šíri do tých čias, kým nebudú na veky odorvané jeden od druhého. Hovoríte, že to sú vzplanutia? Ihneď poproste o odpustenie. Ak medzi vami vzniklo nejaké nepochopenie, nie je dôležité, koho je to vina, ale nedovoľujte mu ani na chvíľu ostávať medzi vami.

Láska môže oslabiť, ak v ľudskom srdci zvíťazí sebecko. Ak žena alebo muž začne venovať väčšiu pozornosť televíznej šou, športovým zápasom alebo otočí svoju pozornosť od Boha a rodiny smerom k svetským zbytočnostiam ako alkohol či dokonca drogy. V cárskych rodinách tomu tak nebolo, lebo sa riadila slovami zo Svätého Písma: „Potom Hospod' Boh, povedal: Nie je dobre byť človeku samému. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude podobná.“ Pamätajte,

že bez blahoslovenja z Nebies môže byť krása, radosť a hodnoty rodinného života v každom okamihu zničené.

Christos posredi nás!

Jakub Surmik

NEPREHLIADNITE

Zbierka na stavbu chrámu v Banskej Bystrici:

Bankové spojenie:

IBAN: SK82 0900 0000 0051 0922 4043

Z básnického okienka

Sv. mučenica Tatiana + c. 225

Žiaľ! mladost' tela, rozváž si rozumne.
Mladost', čo sa minie, či je žiaľu hodne!
Jesto jedna mladost', mladost' vo večnosti,
to je pravá mladost', mladost' bez staroby
Tú si treba žiadať, pre ňu slzy roniť.
Ak treba aj smrťou telesnou si kúpiť.
Tatiana kúpila drahé a za lacno.
Za popol a vodu, to nebeské víno.
Za telo, čo starne – nesmrteľnú mladost'
a skrz trochu síz – cherubínsku radosť.
Zasnúbená Christom, nesmrteľným
Kráľom.
Verne si zostala pri snúbencovi svojom.
Moc čistého ducha zvládla pokušenia.
A hrdinsky zniesla strašné umučenia.
Okolo nej počuť chod anjelov kroku.
Jak zmraštené plátno zvrhla telo dolu.
A už voľná dušou od tých zemských uz.
Zdvihla sa na hody v Kráľovstve bez síz.

.....

Preklad z 'Ochridského Prológu" pre 12 (25.) január
paveld

.....
Sv. Tatiana bola diakonisa, a to v Cirkvi, nebolo rukopoložené – 'oltárne' kňazstvo (ako pomoc kňazom a ženám)?! A pri 'otváraní' svetu a jeho novotárstvu - "rovnoprávnosti" a pod., či sa pamätáme odkaz z Lista Rímskym, o tom, že sme pohania - vštepeni do Izraela (Rim. 11.13-24)..." " Nenamýšľaj si, ale sa boj ! Lebo, keď Boh neušetril prirodzené ratolesti, neušetrí ani teba. "

OZNAM

Všetkým sympatizantom pravoslavia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v DOME Slovenského misijného hnutia na Skuteckého ulici č. 4 (oproti bývalému kinu Hviezda) so začiatkom o 9:00 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 8:45 hodine. Všetky sviatočné bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré pripadnú na ktorýkoľvek deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Raz za dva mesiace sa koná svätá Liturgia aj v kaplnke na zámku vo Vígľaši. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkevných obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426. K dispozícii je naša nová stránka a to: www.pcozvbb.sk

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica,
e-mail: jankasom@szm.sk

www.pravoslavie.sk